

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Tanítók központi választmányi gyűlése.

A „Kis-Küküllővármegyei Általános Tanító-Egyesület” központi választmánya folyó évi október hó 14-én, Dicsőszentmártonban látogatott gyűlést tartott, melynek lefolyásáról az érdeklődő tanügybarátokat és egyesületünk tagjait az alábbiakban tájékoztatom.

Az 1907. évi december 28-án tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Grácy Ferenc elnök, az egyesület által indítandó tanügyi közlöny ügyét bocsátotta megbeszélés tárgyává. Ezen az egyesületi élet intenzív fejlesztésére előnyös befolyásnak ígérkező intézmény megvalósítása, évek óta hő vágyát képezi a tanító egyesület minden haladni akaró tagjának. Igen, mert a tanítói működés, a legújabb országos törvények alapján, ha tekintetbe vesszük még azt is, hogy a kilátásba helyezett választói törvény is a legnagyobb mértékben az értelmi cenzuson épül fel, — kezd az eddiginél népszerűbb lenni. Midőn ezt örömmel látjuk, kettőzött szorgalommal és nagy odaadással kell felhasználnunk minden alkalmat, mely alapvető munkánk sikerét fokozza. Ilyennek tartjuk a vármegyei összes tanítók részére kiadandó tanügyi közlönyt, mely amellet, hogy hű tükre lesz az egyesületi élet minden mozzanatának, utasítást, emlékeztetőt ad az iskola adminisztrációjából, közli a kir tanfelügyelőség minden a közoktatásügyet érdeklő rendeleteit stb.

miáltal nemcsak az állami tanítók, hanem az összes vármegyei tanítók és iskolafentartók érdekeit fogja képviselni. Választmányunk örömmel vette tudomásul, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságához ez ügyben benyújtott kérvényünk a legnagyobb jóindulattal intézte el, amennyiben a községeknek bizonyos évi segély megszavazását ajánlotta. Nehány község már eddig előirányozta költségvetésében a szükséges évi hozzájárulást s remélhető, hogy a lap megindulása után az eddigi szám megtöbszöröződik. Központi választmányunk több alaposan megfontolt hozzászólás után, a már elvben elfogadott tanügyi közlöny megindítását, ha az anyagi kiadásokhoz szükséges fedezet összehuzhatónak ígérkezik, a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében, kimondja. A leendő lap címe, terjedelme, megjelenési ideje, szerkesztője, költségei előfizetési díja stb. javaslat alakjában a közgyűlésen fog tárgyalatni s ha a közgyűlés a választmány javaslatát elfogadja, úgy 1909. január hó 15-én az új tanügyi közlöny „Iskola” cím alatt megjelenik.

A gyűlés további folyamán titkár tette meg előterjesztéseit a múlt gyűlés óta teljesített elnöki intézkedésekről, melyeket a választmány jóváhagyott; a hatáskörébe tartozó ügydarabokat elintézte és a közgyűlés jóváhagyását váró darabokra nézve javaslatát megállapította.

Szabó László a pénztárvizsgálatra kiküldött bizottság elnöke, úgy a járáskörök, mint a központi pénztár számadásairól benyújtotta jelentését, mely a közgyűlés elé fog tejesztetni. Központi pénztárosnak írásban benyújtott

jelentését a gyűlés tudomásul vette s azután a járáskörök javaslatait tárgyalta le, melynek végeztével elhatározta, hogy a folyó évi közgyűlés a már megállapított tárgysorozattal 1908. november 7-én, Dicsőszentmártonban fog megtartatni.

A delet tul haladó gyűlés után a választmányi tagok röviden megebédeltek és a vármegyei gazdasági egyesület által rendezett gazdasági kiállítást tekintették meg.

A kiállítás vármegyénk jeles gazda közönsége szorgalmának hű tükre volt. Sok szépet, hasznost és tanulságot láttunk, hallottunk. Adja Isten, hogy gazdasági együletünk buzgó vezetőségének fáradtsága teremje meg a kívánt gyümölcsöket, s ezek ápolásában vármegyénk tanítói és tehetségükhez mértan közremunkáljanak.

Kolumbán Ágoston
tan. egyesületi titkár.

Fenyeget-e a kolera?

Oroszországban felütötte a fejét a rettenetes járvány, sőt már közvetlen szomszédságunkban, Galiciában is van koleragyanus megbetegedés. Tudjuk, hogy éppen a Galiciával határos terület a maga szagény népességével és ijesztő kultúrálanságával rettenetesen veszedelmes tenyész-helye és terjesztője lehet a félelmetes kórnak és így könnyen megeshetik, hogy a nyavalyát elhurcolják az egész országba. Nem érdektelen hát a járvánnyal egy kicsit tüzetesebben foglalkozni.

TÁRCA.

A tartozás.

Írta: Prém József

Az „Erzsébetvárosi Hírlap” eredeti tárcája.
(Vége.)

II.

E percben nyílt az ajtó s a félénk bodrosfejű Amália lépett be sietve, mintha valakitől menekülne.

— Mi lelt? — kérdezte a sógorasszony?

— Semmi! A kertben voltam s a kerítésen át beszélgettem Lakatos kapitánnyal. Egyszerre aztán virágot kért tőlem és amikor odanyújtottam neki, úgy megszorította a kezemet s oly hirtelen megcsókolta, hogy megijedtem. Máskor sohasem tette. Azt mondta a kapitány, hogy ma eljön..

Amália szintén a halántékáig elpirult. Hát már ő is szerelmes! Lindenburg ur meg özvegy Darvasné éles, átható tekintettel nézett rá. Erre a kis lány zavarában kisetett a szobából.

— Csak nem őt szereti a kapitány? — pattant fel az özvegy — Szent Isten! Bácsi!

— Hehehe! Szeretni! Hát csak szeresse! Hisz nincs semmije annak a leánynak. A tied minden. Lakatos Tibor pedig kaució nélkül nem nősülhet. Légy nyugodt. Nur Geduld und Flegma!

— De én úgy érzem...

— Ne érezz te semmit. Bizd rám, én majd elintézek mindent. Ismerem a katonáimat. Ha valamelyik bolondot csinál, az csak kivételes dolog. Lakatos kapitány pedig nem bolond.

Délután néhány tiszt jött látogatóba.

Kugliztak a Darva-kertben, ahol még a boldogult házigazda pompás lugost építtetett. Itt terítették ma uzsonnára. Egész lukullusi lakoma volt az. Ami csemege csak előkerült a fűszeresboltból, az mind a legpompásabban elrendezve jutott az asztalra.

Az uzsonnából vacsora lett, éjfél ntánig együtt maradt a társaság és a finom halakat a rózsás sonkát, az izletes kolbászféléket párolgó paprikáscsirke követte. Hát még a jó fajta borok behűtve és a legjobb ásványvizekkel vegyítve.

— Hm! Csak jól táplálkozunk! Szervusz, kamerád!

És Lindenburg Oszvald koccintott minden tiszttel. Már az illatos havanna szivarokat füstölték, amikor Lakatos Tibor sétálni ment a kertbe.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjén mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

A kolera tudvalevőleg fertőző betegség. Végtelenül kicsi, roppant mozgékony, görbe pálcikaszerű bacillusok lepik el az ember testét és a betegek nagy része belepusztul a kórba. A betegséget okozó mikrobák kizárólag az emésztőszervezetben végzik pusztító munkájukat, legkivált a gyomorban. Ha tehát ott képesek vagyunk őket elpusztítani, akkor rendben van, a beteg kiheveri a bajt. Van is az emberben a baktériumokkal vivandó harcra megfelelő fegyver: az egészséges gyomornedvnek oly hatalmas ereje van, hogy mindennemű fertőző-baktériumot elpusztít, ha nem tulságosan sok ez a baktérium. Ha tehát a kolerabacillus a gyomorba jut, ahol tudvalevőleg elegendő mennyiségben van gyomornedv, ott nem igen okoz bajt. Baj csak akkor származik, ha a fertőző állatok a belekbe jutnak. A belekben nincs ez a gyomornedv, itt szabadon tenyészhet és pusztíthat a kór. Tenyészhet annál is inkább, mert a félig megemészített étel és a bélbe teljesen emészthetetlenül kerülő ételrészecskék, melyek ott oszlásnak indulnak, még elősegítik a kis arganizmusok életét és szaporodását. Mindenképp azon kell hát lenni, hogy a belet meg kell óvni a kolerabacillustól. Ehhez első sorban egészséges gyomor kell. Természetes tehát, hogy óriási fontosságu a járvány idején, hogy mindennemű emésztési zavar, vagy egyéb gyomor baj vagy akárcsak muló és egyébkor jelentéktelen kis kellemetlenség ne érje a gyomrot, mert a legjelentéktelebb zavar hátrányosan befolyásolhatja ugy minőségileg, mint mennyiségileg a gyomornedv fejlődését s ezzel elesünk természetes fegyverünköt a betegséggel szemben. A tapasztalás mutatja, hogy a kolerajárványok idején azokat megkíméli a kór, akik gondoskodnak arról, hogy gyomrukban ne álljon be semminemű baj, szóval akik diétájukban hibát, mulasztást el nem követnek.

Ugyanez a tapasztalás azonban mást is mutat. Éppen kolerajárványok idején a legtöbb ember azon kezdi, hogy eltér a megszokott ételrendszertől. A nagy ijedelem, aggodalom először is ebben nyilatkozik meg, egynehány ételtől gondosan óvakodnak, másokat mindennaposokká tesznek és szinte tulságos mennyiségben élveznek. Aztán meg azt is hiszik, hogy alkohol élvezete és füszeres táplálék óvhat meg a bajtól. Így aztán nekiesnek mindenféle szeszes itálnak s

sikerül is nekik — gyomorhurutot szerezni és elesni a természetes oltalomtól. Természetes, hogy bőven akadnak, akik mindenféle kolera-cseppeket ajánlanak — amelyek nekik használnak — s a baj még növekszik.

Még csak egy kérdés marad hátra: hogy történik a fertőzés? Ennek ezer módja van: a levetett ruha, fehérenemű mosása, kézfogás stb. eljuttatja a baktériumokat a kézre, onnan pedig eljutnak a szájba és nyitva az ut a gyomorig. Nagyobb távolságra főként az ivóvíz révén terjednek el a bacillusok, még akkor is, ha főzéshez, élelmiszerek mosásához mégis csak kell víz.

Hogy tehát aktuális esetben van-e ok aggodalomra? Ha észszerűen, a megszokott módon élünk, aligha. Közeledik a hideg évszak is, ami csökkenti a veszedelmet. Az, ami megóvja az orvosokat a fertőzéstől: a rendes életmód, a közönségnek is legbiztosabb menedéke.

HIREK.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Kilyényi Lóránt budapesti joggyakornokot az erzsébetvárosi kir. törvényszékhez jegyzővé s a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Török Tamás, főgimnáziumunk volt tehetséges és szorgalmas növendékét ideiglenes minőségű díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a segesvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

Esküvő. Ifj. Ágoston János törekvő szabósegéd, id. Ágoston János iparos polgártársunk fia. f. hó 20-án tartotta esküvőjét Fülöp Bertával. A polgári házasságkötés után Fejér Pál ref. lelkész eskette össze az ifju párt a református templomban.

Uj tanár. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Vargha Zoltán okleveles tenárjelöltet, dr. Vargha Gyula miniszter tanácsos a jeles költő és műfordító fiát, főgimnáziumunkhoz helyettes tanárrá nevezte ki. Az uj tanár a napokban el is foglalta itteni állását.

Nem jönnek a színészek. Mint értesülünk ebben az évben nem lesznek színészeink. Kunhegyi Miklós, az erdélyrészi B. szinkerület igazgatója ugyanis a napokban társulatával

Nagyenyedről két hétre Marosujvárra ment, onnan pedig hét-nyolc hétre Tordára vonul. Torda után két hétre Piski következik s csak azután Dicsőszentmárton vagy Erzsébetváros. Így tehát csak január végén vagy február elején lesz részünk Thalia papjainak művészetében.

Városi közgyűlés. A városi képviselőtestület f. hó 22-én népes közgyűlést tartott, mely alkalommal több ügyet intézett el, a többek közt két buzgó tisztviselőt a huzamosabb ideig tartó helyettesítésért a megérdemlett jutalomban részesített.

Az igazságügyi palota. Amint megbízható helyről értesültünk, a legközelebbi napokban árlejtés útján kifogja adni a miniszterium a városi kir. törvényszék leendő palotáját. Valószínű, hogy az illető vállalkozó még az ősön megkezdí az előmunkálatokat.

Szüret. A városon és környékén f. hó 16-án megkezdődött a szőlősgazdák aratása, — vig volt egy pár napig a hegyoldal, hogy aztán hosszú-hosszú időn keresztül csend legyen ismét. A mennyiség és minőség nagyon jó mindennütt, — csak az ár — az ár ellen panaszkodnak a szőlős gazdák, pedig nincs okuk rá, hisz nálunk literenkint 44 fillér a must, mig Magyarországon csak 18 fillér; Nagyvárad környékén oly nagy termés volt, hogy a hordó drágább, mint a must, mit a gazdák nem tudnak hova fenni. Így van az ország nagyobb részében. Ideje volna nálunk is, hogy a vendéglősök oly árban kapják a mustot a termelőtől, hogy az asztali bort 60 s a fajbort 80 filléért árulhassák. Amint a jelek mutatják, ez az idő nemsokára elérkezik.

Havazás. Noha a tél csak december 21-én köszönt be hivatalosan, az idén nem respektálta a kalandárium által megszabott korlátot, mert egy hónappal előbb megjelent már félreismerhetetlen jeleivel, fagy, havazik mindenfelé. Az ország minden részéből jelentik a lapok a tél beköszöntését.

Érdekes fegyenc. E hó 13-án szállásolták el a nagyenyedi fegyházba Német Lajos volt joghallgatót, kit többszörös persely rablásért a a dévai törvényszék fegyházra ítelt. — Az illető annak idején városunkban is próbált szerencsét a mechtárísta szerzet templomában levő perselylyel is.

Bántotta valami. Valahányszor fölnezett az aztal mellől, tekintete egyenesen a fasonon tul lévő konyhaablakra esett.

Abban az ablakban föltűnt neki egy szelid szőke leányfej, a kedves Amáliáé. És a kapitány elnézte, mint buzgólkodott a házi kisasszony, hogy a sonkás és halas talak minél szebbek legyenek. Ott fáradozott a vacsora-főzéssel segítve a szakácsnének. És sem uzsonára, sem vacsorára nem jött a kerti lugasba.

Bezzeg a szép özvegy; ő ki sem mozdult innen. El nem hagyta volna a tiszt urakat egy pillanatra sem. Ünnepeztette magát és osztotta a parancsokat . . . Amellett kacérkodott Lakatos kapitánnyal.

Egyszerre észrevette, hogy a kiszemelt vőlegényt mind jobban lehangolja valami. De nem tudta az okát. Amikor aztán Lakatos kapitány sétálni ment az özvegy rögtön utána küldte a nagybácsit, kérve őt, hogy bizsssa a sétálót.

A rosszkedvű udvarló a konyhaablakhoz ment, és mire odaért, már Harmatos Benő főhadnagyot találta ott. Nesztelenül megállt egy fa árnyékában és nézte a jelenetet. Ezuttal nem a lány adott virágot a tiszt urnak, mint ő neki ma délelőtt, amikor kért Amáliától, hanem Harmatos főhadnagy adott át egy pompás tearózsát a boldogan mosolygó leánynak.

Lakatos kapitány semmit sem értett a

beszélgetésükből, de azt érezte, hogy ez a Harmatos főhadnagy boldog és szerencsés ember! . . . Aztán elment a kardos lovag és a leány utána nézett hosszasan. Végre sóhajtott egyet. A szemei mintha könnyektől csillantak volna meg . . . És utánna hirtelen ajkához emelte a tea rózsát, melyet az elébb kapott és csókolta hevesen, amíg zokogásba nem tört ki. Csak ugy fuldokolt a kis lány szivszaggatóan.

Lakatos kapitány elsietett. Nem birt magával. Az a szokás mindenfelé elkísérte. Egyszere csak Lindenburg, a nagybácsi állt előtte.

— Jó hogy négyszemközt lehetünk, kezdte a kapitány.

— Mond csak miféle végrendeletet hagyott hátra Darvas?

— Semilyent. Minden a hugomé. Bis auf den letzten Nagel!

— És Amália? Ő mit kap?

— A vagyont tisztán darvas szereezte. Amália szüleitől semmsem maradt. Azért semmit sem követelhet a leány a bátyja vagyonából.

— És a hugod? Mit hozott a házhoz?

— Hisz tudod egy katonatiszt lánya? Szegény, de rangbeli — Sietett hozzátenni Lindenburg.

— És hány évig volt Darvasnak a felesége?

— Csak kettőig.

— Csak? És örökölt utána . . . mennyit is?

— Százhuszezer forintot. Hehehe! Most már letelt a gyász. Az üzletet eladja. Mert tudod, a tiszt lánya még se maradhat örökké füszerkereskedőné!

Lakatos hirtelen gondolt egyet.

— Te Lindenburg! Szeret-e engem a hugod? Hozzám jönn-e?

A Nagybácsi szeretett volna felkiáltani örömében.

— Hát hiszem . . . No persze! Hisz fülíg szerelmes beléd . . .

— Elveszem, de egy föltétel alatt.

Ezalatt odaért a szép özvegy is hozzájuk és hirtelen megszólalt:

— Föltételt? Milyen föltétel? — S szinte reszketett.

— Lakatos a szemé közé nézett a szép asszonynak:

— Becsületbeli tartozást kell előbb elintéznem.

— Ah! S mennyi az?

— Harmincezer forint. Nem nőülhetek másképp!

— S kinek adós? — kérdezte az özvegy.

— Amáliának és Harmatos főhadnagyak! Szeretik egymást. S a kaució harmincezer forint . . . Illó, hogy a kis sógorasszonyka előbb jusson főkötő alá, mert fiatalabb s csak aztán az özvegy!

Örmény egyesület. Szamosujvárt, az örmények metropolisában, mozgalom indult meg az erdélyi örmények szervezkedésére. A mozgalom élén Hermann Antal dr., Papp Bogdán dr., Papp Gusztáv dr., Bárány Lukács, László Márton dr., Temesváry István dr. és még sokan az örmények legjavából állanak. A nagy nemzeti célok megvalósításában akar részt venni az egyesület. A szervezés fontos és közérdekű kulturális, társadalmi és nemzeti vonatkozásaiban egyaránt. Míg a Maros vidékén a székelység, Szamosujvár környékén, a nemzetiségileg annyira exponált Szolnokdoboka vármegyében azok az örmények fogják a nemzeti ügyet szolgálni, kiknek ősei, mint magyar hazafiak a csatamezőn véreztek el. A nemzet jó ügyeinek mentsvára lesz az Örmény Egyesület, melynek zászlója alá — kívánjuk — hogy minél többen tömörüljenek.

Zbóray Aladár meghalt. Egy szimpatikus tehetségű, kedves, derék író- és hírlapíró társunk, Zbóray Aladár negyvenéves korában Budapesten meghalt. Mint hírlapíró társadalmi cikkeiben, színházi és művészeti kritikáiban széles látókörrel, éles elmével, nem mindennapi tudásról tett tanúságot. Mint író megleghangu, a magyar társadalmi élet derűsebb oldalait rajzoló elbeszélő munkáival és nem nagyigényű, de mulattató és ügyesen felépített szindarabokkal széles körökben ismertté és népszerűvé tette nevét. Váratlanul bekövetkezett halála nemcsak barátai és kollégái, hanem a nagyközönség között is igaz részvétet fog kelteni.

Szalmakalapfónó tanfolyam. A m. kir. kereskedelmi miniszter ur a téli időszak alatt az ország alkalmas vidékein hat helyen tart szalmakalapfónó tanfolyamot, melyek közül egyet városunk kapott meg. A tanfolyam kellő szakértők vezetése alatt november 1-től március 1-ig fog tartani, mely idő alatt, akinek hajlama van rá, megtanulhatja ezen jó keresetet nyújtó iparágat s jha tovább képzi magát, a városi kalap gyárban állandó és szép keresetet (havonként 100—120 korona.) szerezhet magának. A tanfolyamra felvétetnek 12 éven felüli leányok. Minthogy a tanfolyamra csak egy bizonyos létszámig vesznek fel tanulót, mindenkinek érdekében áll, hogy mentől előbb jelentkezék nehogy esetleg elkéssék.

Tűz Holdvilágon. E hó 15-én este 8—9 óra tájban Holdvilágon eddig ismeretlen okokból a Henning János istállójában tűz ütött ki. Csakhamar tüzet fogott az iszálló mellett lévő csűr és ház is. Ekkor érkeztek meg Holdvilágra az erzsébetvárosi tűzoltók, akiknek sikerült a házat megmenteni és a tüzet tovább terjedésében megakadályozni. A kárt még nem lehetett megállapítani, de nagyobb része biztosítás révén megtérül.

A hét humora. Szívélyes fogadtatás. Örmester Firtos (október 1-én a nyurga huszár-önkénteshez.) Ejnye azt a derékba csámpás mivoltját magának, egyéves önkéntes: Nem megy vissza üstöllést Kleiderstocknak abba a kávéházba, ahonnan ide szalajtották regiment csúfjára! — Kriterion. Orvos (halottkémhez): Miről tudja meg, hogy a halott igazán halott? — Falusi halottkém: Hát arru, hogy sirnak a házbeliék, instálom. (Borsszem Jankó) — Jó férj. — A: Hogy van feleséged? — B.: Gyengén. Éppen most sietek a vendéglőbe, hogy igyak az egészségére. — A becsületes szálló. — A vendég: Tegnap este kivettem a cipőmet az ajtó elé s még csak hozzá sem nyultak. — A pincér: Ó, uram, mi becsületes emberek vagyunk. Ott állhat a cipő akármeddig, mi hozzá sem nyulunk. — Világiak. — A.: Nini, itt jön a barátunk a fiatal feleségével. De hiszen ez a te feleséged? — B.: Nem. Én szőke korában voltam a férje.

Öngyilkos asszony. Kiskenden e hó 15-én éjjel a falu egyik leggazdagabb asszonya dobta el magát az életet, Csizmadia Jánosné, szül. Nagy Erzsébet. Az asszony, mikor férjhez

ment, volt egy kevés megtakarított vagyona. Házasságuk után néhány hónapra férje már azzal kezdte zaklatni, hogy azt a kevés vagyont is az ő nevére irassa. Ebben segítségére voltak a férjnek rokonai is. Az asszony ezen annyira elkeseredett, hogy a kutba ugrott s mire észrevették, már nem volt benne élet.

Csak egy virágszálat! Hogy csak egy virágszálat adjunk a hallottak koszorujából a halál jegyeseinek élete visszaváltására, — ezzel a jelszóval nagyszabású akció indult meg vármegyénkben és városunkban. Vármegyénk alispánja nemes szívtől indítva maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett könyöradománygyűjtését. A vármegye összes főszolgabíráit és városunk polgármesterét fölhívta a közreműködésre. És ennek a buzgóságnak köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is megindul az egyesület gyűjtőtársolyába a gyűjtés. A tarsolyok izléses kivitelűek: oldalukon ezzel a fölirattal: „Adakozzunk a tüdőbetegeknek!” E hó 25-én indul meg a gyűjtés s célja mintegy száz szegénysorsú folyamodó tüdőbeteget azonnal szanatoriumban helyezni, ezenfelül új intézményeket, főleg dispansereket létesíteni a tüdőbetegeknek. Minden egyes ridikülben megszámlált összeget az egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Városunkban a polgármester kérésére a gyűjtésre az urleányok vállalkoztak, mindenkinek külön gyűjtő tarsolya van s e hó 25-én megkezdik a könyöradománygyűjtést. Tehát, ha leányaink megjelennek a tarsollyal, adjunk legalább egy-egy virágszálat a halál jegyeseinek élete vissza váltására a koszoruból, csak egy virágszálat s az ifju, kinek kezéből már-már kiesik a könyv, a toll, a szerzőszám: újra erőre kap, még pedig sokan. Az anya, kire gyermeke nevelése vár, az apa, kire a család fentartása hárul, ott fog maradni a helyén, csak egy virágszálat a koszoruból!

Küzdelem az alkohollal. Marostorda vármegye alispánja a napokban tette közzé a legújabb vármegyei szabályrendeletet, mely az összes községekre előírja a korcsmák bezárását vasárnap és a sátoros ünnepek két első napján reggel 8 órától a következő nap reggeléig. Bort és sört a záróra alatt lehet házhoz kiadni, de pálinkát nem. Bárcsak minden vármegye ennyit tenne a népmentés nagy munkájában.

Felhívás a földrengés érdekében. Az orsz. m. kir. meteorológiai intézethez érkezett tudósítások szerint e hónap 6. napján kedden este 3/411 óra körül Erdélyben földrengés volt érezhető. Ezen természeti tűneményt figyelemmel kísérni és az egybegyűlt adatokat feldolgozni, az intézet feladatai közé tartozik, miért is a tudomány érdekében azon kérelemmel fordul a meteorológiai intézet igazgatósága a földrengéses terület lakosságához, hogy sziveskedjék megfigyeléseit az intézettel tudatni (Budapest II. Főutca 6.) — A földrengési megfigyeléseknek az időadatokon kívül, fontossággal bír annak ismerete is vajjon megisméltődött-e a rengés, továbbá voltak-e hangtűnemények hallhatók. Nagy súlyt kell helyezni a jelentésben oly adatokra, amelyekből a földrengés erősségére lehet következtetni így pl. felfüggesztett tárgyak kilengtek, ajtók megmozdultak, butor recsegett, edény csörömpölt, egyes alvók esetleg sokan felébredtek, órák megállottak, butorok eltolódtak, vakolat repedezett illetve lehullott, kisebb repedések a falakon, harangok megkondultak, nagyobb falrepedések, kémények ledőlnek, általános ijedelem, patakok, források vize megváltozott, rombolás stb. — Mindezen megfigyelések, más melléktűnemények felsorolásával, levélbelileg is közölhetők az intézettel, de érdeklődőknek utasítással és nyomtatványokkal készséggel szolgál az intézet igazgatósága.

Görvélykóros gyermekek szedjék a „Sirolin-Roche-t“. Ez a legjobb creosot-készítmény

melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitérő hatással van az általános jóérzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ mint csukamáj-olaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszertárakban.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlő eltartásáról.

Ugy vélem, nem szorul hosszabb magyarázatra annak kijelentése, hogy a szőlő kellő konzerválása mellett a szőlőtermelés rendes jövedelmét a többszörössére emelhetjük. Amint a gyümölcsstermelés legjövődélmezőbb módja a gyümölcsnek télre eltevése, úgy van ez a szőlőnél is. Ha akkor jelenünk meg a piacon szőlővel, amidőn az a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, amidőn alig van kínálat, konkurencia, például karácsony táján, a fogyasztóközönség szívesen megadja a szüretidei árnak három-négyszeresét is. Tudva ezt, igazán érthetetlen előttünk, hogy nálunk, Magyarországon oly kevés súlyt helyeznek a szőlő eltartására, holott nagyobb értéket képviselő befektetésekről alig lehet szó.

Miként nem mindeuik alma- s körtefajta alkalmas a télre való eltevéésre, hasonlóképen nem mindenik szőlőfajta fogja meghálálni a téli eltartást. Gondos kezelés mellett egy ideig mindenik szőlőfajta eltartható, de hosszabb ideig csakis a keményhéjú, ropogós husu és későn érő fajták állanak el romlatlanul. Mint olyanok, melyek az eltartásra kiválóan alkalmasak, hadd álljanak itt az ismertebbek: a fehér, kék és piros kecskecsücsü, a kék ökörsem, a damaszkuszi sárga, Rosa mina di Vacca, a nagyszemű fehér szemendriai, a fehérdinka, a török kadarka, a piros Veltelini, a bákator, a somszőlő, a vastaghéjú muskotályok a fehér és piros Chasselas, a kék Bordealis, a Merlot s egyebek.

Bármelyik szőlőfajtát termeljük téli eltartásra, a legnagyobb gond a fűrtök megszedésére fordítandó. Csak is teljesen erett fűrtöket szedjünk mert téves azon nézet, hogy a szőlő leszedve is érik, s a szedés mindig napos időben, lehetőleg déli órákban történjék, amikor a harmat már felszállt a fűrtökről. A leszedett fűrtöket a legszigorubb vizsgálatnak vegyük alá, a repedt bogyojuakat, a penészeseket nemkülömben a nagyon tömötteket használjuk fel másként, de ne téli eltartásra, mivel csakhamar romlásnak indulva, megfertőznék az egészséges fűrtöket. A fűrtökből vágjunk ki minden bogyót, amelyen a zuzódás, repedés legkisebb jele, avagy bármi gyanus folt mutatkozik. A fűrtő olyan részét pedig, ahol a bogyók nagyon sűrűn állanak, ritkítsuk meg, mivel az ilyen részeken rendkívül könnyen fellép a penész. A bogyók kicsipésére hosszunyelű hegyes ollók használatnak, amelyekkel a fűrtök legbelsőbb részeibe is behatolhatunk. Ugyancsak ollót használjunk a fűrtök leszedésénél is, ily módon nincsen a fűrtő a kézzel való szedésnél elkerülhetetlen rázkodásnak avagy zuzódásnak kitéve. A fűrtök leszedésénél arra törekedjünk, hogy minél nagyobb kocsánydarabbal vágjuk le azokat.

A fűrtök megszedésénél arra is legyen gondunk, hogy az összegyűjtésre szolgáló kosárban össze ne zuzódjanak. E célból tanácsos azokat egy két ember által hordozható s az aszalásnál is használt u. n. aszalókasokra összegyűjteni. Ha ilyen nem volna, akkor megteszi egy nagyobb s szélesebb deszkalap is, amely két oldalt a vivő két ember számára két-két fogantyúval van ellátva.

(Folytatása következik.)

409/1908. végrh. szám.

104 1

Árverési hirdetés.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. 90. számú végzése következtében dr. Issekutz Győző ügyvéd által képviselt Pekry Pál javára 600 K s jár. erejéig 1904. évi október hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1150 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 100 véka buza, 150 véka zab, egy sárga csikó, 3 boglya széna, s két kazal szalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az erzsébetvárosi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 135/2. számú végzése folytán 600 K tőkekövetelés ennek 1902. évi március hó 26. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 99 K 98 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Gógánban alperes házában leendő megtartására 1908. évi október hó 31-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Erzsébetvárosban, 1908. október 16-án.

Csutak János,
kir. bir. végrehajtó.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

**CASPARI FRIGYES
ÉS TÁRSAI**

Medgyes Nagyküüllő m.

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tűlevelű fákat, rózsákat stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

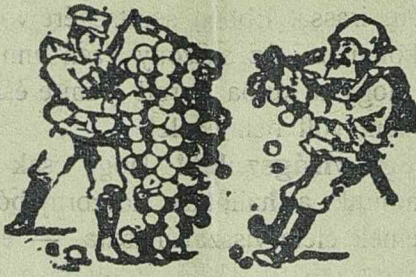
98 4-16

Witzemann János

butorfényező, mázoló és cimfestő

80 4 = Rafel-utca 223 =

Uj berendezett műhely.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány felep

tulajdonos:

CASPARI FRIGYES, Medgyes (Nagyküüllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 97 4-20

SZÉKELY KÁROLY

kárpitós és kocsifényező

elvéllal mindennemű e szakmába vágó munkálatokat egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelben úgy lakáson, mint házon kívül is legolcsóbb árak mellett. A munka jóságáért jótállást válllok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

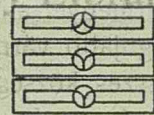
30-30

Székely Károly.

LETZ FERENC

építész

elvéllal

uj épületeket és átalakításokat.

Rajzokkal u. m. költségvetésekkel szolgál.

Figyeljék!**Figyeljék!**

az Erzsébet-utca 41. házszám alatt levő
uj épületben elhelyezett

SZABÓ - ÜZLETET.

Finom szövetekből kitűnő szabással készítek

CHIKE FÉRFIÖLTÖNYÖKET.

Üzletemet a t. közönség b. figyelmébe ajánlvam
maradok teljes tisztelettel

O B E R T H K Á R O L Y .**Szőlőoltvány, amerikai és hazai
vesszőeladási hirdetés.**

A nagyméltóságú Földmivelségi Ministerium
60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra
nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő
a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők ke-
rülnek nálunk ezen évben nagy mennyiségben
eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep

kezelősége,

105 1-26

Tapolca, (a Balaton mellett).**Schebesch Adolf**

építész

ajánlkozik építkezési munkálatok
elkészítésére.

Lakik: Erzsébet-utca 41. hsz. alatt

Oberth-féle házban.

78 6

ALEXA JÓZSEF

varrógép, fonográf, és grammofon raktára.

Nagyérdemű közönség!

Ifju hölgyek részére legalkalmasabb, legszebb,
leghasznosabb ajándék a varrógép!

Raktáramban a legjobb és legújabb szerkezetek
találhatók, melyek közül a legkiválóbbak,

kizárólagosan csak nálam kaphatók!

Gyermekeknek mindig nagy örömet szerez a
fonográf vagy grammofon. Üzletemben nagy választékot
adhatok a Nagyérdemű közönség elé, s beszélő, éneklő
gépeim mind kipróbált minőségűek, — és mégis meg-
lepően olcsók, a legegyszerűbbek, mint a művészi alko-
tásu, családi, koncert gépek.

Kiváló művészekről énekelte népies és műdarabok-
kat, s kitűnő zenészek kompozícióit tartalmazó, fonográf
hengereket, grammofon lapokat, nagy választékban tartok.

Tisztelettel kérem tehát a Nagyérdemű közönsé-
get, méltóztassék felkeresni raktáromat varrógépeim, s
beszélő és éneklő gépeim megtekintésére, meghallga-
tására. 84 38

Megkülönböztetett tisztelettel

Alexa József.

Cement Födélcserép és kutgyűrű

38-53

olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSOBAN.

Iroda: Kapu-utca 15. sz.

Iroda: Kapu-utca 15. sz.